

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma

Kannuskujan toimintayksikkö

25.11.2013

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat	2
	2.1 Arvolähtökohdat	2
	2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys.....	3
3	Yhteistyö perheiden kanssa	4
4	Meidän päivä.....	5
	4.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana.....	6
	4.2 Lapselle ominaiset tavat toimia.....	7
	4.2.1 Mitä löydät ison kiven juurelta? – tutkimisen ilo	7
	4.2.2 Hyppy tekee terää – liikunnan riemu.....	8
	4.2.3 Leikitäänkö kotia? – leikin suuri maailma.....	9
	4.2.4 Värien loisketta, tarinoiden huisketta, rytmien rytinää – luovuutta etsimässä.....	10
5	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa	11
	5.1 Kasvun ja oppimisen tuki.....	11
	5.2 Monikulttuurisuus sekä uskonto- ja katsomuskasvatus	12
	5.3 Ympäristö- ja mediakasvatus.....	13
	5.4 Esiopetus ja valmistava opetus.....	14
6	Työyhteisön rakenteet ja arviointi.....	15
7	Yhteistyökumppanit ja hyvinvointityö.....	16
8	Lopuksi	17

1 Johdanto

Kannuskujan päivähoitoyksikön toimipisteet sijaitsevat Hakunilassa, lähellä Sotungin luontoaluetta. Hakunilan alue on pääsääntöisesti kaupunkimaista kerrostaloasutusta mutta lähellä oleva Sotunki tarjoaa meille hyvät mahdollisuudet nähdä ja kokea luontoa. Alueellamme asuu paljon eri kieli- ja kulttuuritaustaisia perheitä, mikä näkyy myös meidän arjessamme.

Kannuskujan päivähoitoyksikköön kuuluvat neliryhmäinen Kannuskujan päiväkotikoti, Tuulenpesän ja Villivarsan ryhmäperhepäiväkodit sekä perhepäivähoito. Päiväkotimme on perustettu 1981, ryhmäperhepäiväkodit ovat tulleet mukaan 1990-luvulla ja kunnallinen sekä yksityinen perhepäivähoito vuonna 2010. Yksikössämme on tarjolla kaikki päivähoiton hoitomuodot. Kaikissa päivähoitomuodoissamme noudatetaan yksikkömme varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Päivähoitoyksikkömme lapset saavat kasvuun ja oppimiseen yleistä tukea. Tuemme lapsia erilaisin pedagogisin järjestelyin, teemme paljon yhteistyötä yhteistyökumppanien kanssa sekä käytämme konsultoivan erityislastentarhanopettajan palveluja. Lisäksi meillä on päiväkodissa integroitu ja pienennetty ryhmä niille lapsille, joiden tuen tarve on suurempi.

Tarjoamme kaikille lapsille mahdollisuuden monenlaiseen toimintaan joka päivä. Toimintamme perustana ovat lasten, lapsiryhmien sekä vanhempien tarpeet ja toiveet. Käytämme pienryhmätoimintaa. Hyödynnämme Vantaan kaupungin painopistealueita (kieli, liikunta, luonto ja ympäristö, leikki) toiminnassamme.

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Arvolähtökohdat

Arvostamme jokaista omana itsenään, tarjoamme turvallisia, yksilöllisiä ja monipuolisia kasvun aineksia yhteistyössä perheiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toimintaamme ohjaavat Vantaan kaupungin arvot:

Kaikessa toiminnassamme pyrimme taloudelliseen ajatteluun, ohjaamme lapsia kestävän kehityksen mukaisiin toimintatapoihin. Pyrimme siirtämään suomalaisia perinteitä erilaisia kulttuureja kunnioittaen.

Pyrimme toisia kunnioittavaan, kannustavaan ja erilaisuuden hyväksyvään ilmapiiriin. Työssämme pyrimme auttamaan toisiamme, ottamaan yhdessä vastuuta työtehtävistä ja jakamaan osaamistamme kaikkien käyttöön. Vanhempien kanssa pyrimme hyvään yhteistyöhön huomioiden perheiden tarpeita. Lapsilla ja vanhemmilla on mahdollisuus osallistua toiminnan kehittämiseen.

Meillä on halua ja rohkeutta muuttaa ja kokeilla uusia asioita. Uudistamme toimintaamme pienin keinoin. Suhtaudumme myönteisesti toimintatapojemme ja osaamisemme kehittämiseen.

2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

Kasvattajuus ja ajatus lapsesta muodostavat vahvan perustan työllemme. Lapsuus nähdään arvokkaana aikana, johon meillä on mahdollisuus vaikuttaa positiivisesti. Lapsi saa meiltä päivähoitoa ja varhaiskasvatusta, sopivassa suhteessa lapsen ikä ja kehitystaso huomioiden.

Kasvattajuus pohjautuu kasvattajan arvoihin ja toimintaan kasvattajana. Kasvattajat yhdessä muodostavat yhteisen näkemyksen hyvästä kasvattajuudesta keskustellen, pohtien ja arvioiden toimintatapojaan ja toimintakulttuuriaan. Hyvä kasvattajuus muotoutuu aidosta kiinnostuksesta lapseen ja lasten toimintaan, sitoutuneisuudesta ja herkkyydestä lasta ja kasvattamista kohtaan.

Meille on tärkeää, että kasvattaja on läsnä, antaa lapselle aikaa, syliä ja turvaa päivän aikana. Lapsen pitää voida luottaa siihen, että aikuinen tukee häntä kaikissa tilanteissa myös ristiriitoja selvitettäessä. Tehtävänäme on huolehtia siitä, ettei ketään jätetä yksin eikä kiusata. Rakennamme lapsen päivästä kiireettömän, mielenkiintoisen ja turvallisen; päivän, jossa lapsella on mahdollisuus oppia uusia asioita.

Lapsikäsityksemme pohjautuu ajatukseen lapsesta ainutlaatuisena, omana yksilönään, jonka kasvua ja kehitystä me voimme tukea varhaiskasvatuksessa. Lapsi on aktiivinen ja innokas oppija, joka oppii yhdessä toisten lasten ja aikuisten kanssa. Toimintamme pohjautuu havaintoihin lapsista, annamme lapselle mahdollisuuden oppia hänelle ominaisilla tavoilla: liikkuen, leikkien, tutkien ja itseään ilmaisten.

Lapselle on tärkeää, että hän tulee kuulluksi päivittäin, että hän voi kokea arvostusta omana itsenään. Kannustamme lasta, rohkaisemme ilmaisemaan itseään ja olemaan oma itsensä. Pyrimme vahvistamaan lapsen tervettä itsetuntoa.

3 Yhteistyö perheiden kanssa

Kasvatuskumppanuus alkaa, kun perhe tulee tutustumaan päivähoitopaikkaan. Jokaisen perheen kanssa sovitaan tutustumisjaksosta, jonka aikana lapsi ja vanhemmat tutustuvat hoitajiin ja päivähoitopaikkaan. Alkukeskusteluissa vanhemmat voivat kertoa lapsestaan sekä päivähoitoa koskevista odotuksistaan ja toiveistaan, ja me kerromme toiminnastamme. Tutustumisjakson jälkeen yhteistyö jatkuu päivittäisinä kohtaamisina ja keskusteluina.

Jokaiselle lapselle teemme yhteistyössä vanhempien kanssa varhaiskasvatussuunnitelman (jatkossa vasu), lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman (jatkossa leops) tai valmistavan opetuksen suunnitelman. Jos lapsi tarvitsee tukea kasvussaan ja oppimisessaan, teemme hänelle vanhempien ja yhteistyötahojen kanssa tarvittavat suunnitelmat. Näiden suunnitelmien tavoitteena on ohjata päivittäistä toimintaamme lapsiryhmissä ja tukea vanhempia kasvatustehtävässään. Suunnitelmia arvioimme säännöllisesti vuosittain tai tarpeen vaatiessa useammin. Kaikissa lasta koskevissa asioissa olemme vaitiolovelvollisia.

Arvostamme vanhempia lapsensa asiantuntijoina. Tavoitteenamme on tehdä yhdessä työtä lapsen hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteistyön onnistumiseksi on tärkeää molemminpuolinen kunnioitus ja luottamus. Pyrimme yhteiseen ymmärrykseen lasta koskevissa asioissa, vaikka meillä olisi näkemyseroja. Toivomme avointa keskustelua puolin ja toisin.

Kuva 1. Minttu 6v.

4 Meidän päivä

Kurahousut jalkaan,
villamyssy päähän!
Iloisesti juoksennellaan
kuraleikkisäähän.

Ota lelut esiin,
mennään eläintarhaan,
tiikerit saa vierailulle
ystävänsä parhaan.

Istu tähän tuoliin,
nappaa kynä näppiin,
tarinoiden ovea ei
meillä panna säppiin!

Paina sormet väriin,
minä annan luvan:
möröstä saat tänään tehdä
hienon muutokuvan.

Ruokalappu kaulaan!
Pöytään kiireenvilkkuaa,
kuuntele kun iloisesti
ruokakello kilkkaa.

Paina poski tyynyyn,
nalle peiton alle,
päivätorkku tekee hyvää
ikiliikkujalle.

Kuningatar nukkuu,
prinssi näkee unta.
Makeassa unessa on
koko valtakunta.

Heitä kuperkeikkaa,
pompi tasajalkaa,
viidakkomme villi
jumppahetki tässä alkaa.

Tamburiini tassuun,
istu mukavasti,
lauluhetki kiidättää sut
ulapalle asti!

-Tittamari Marttinen-

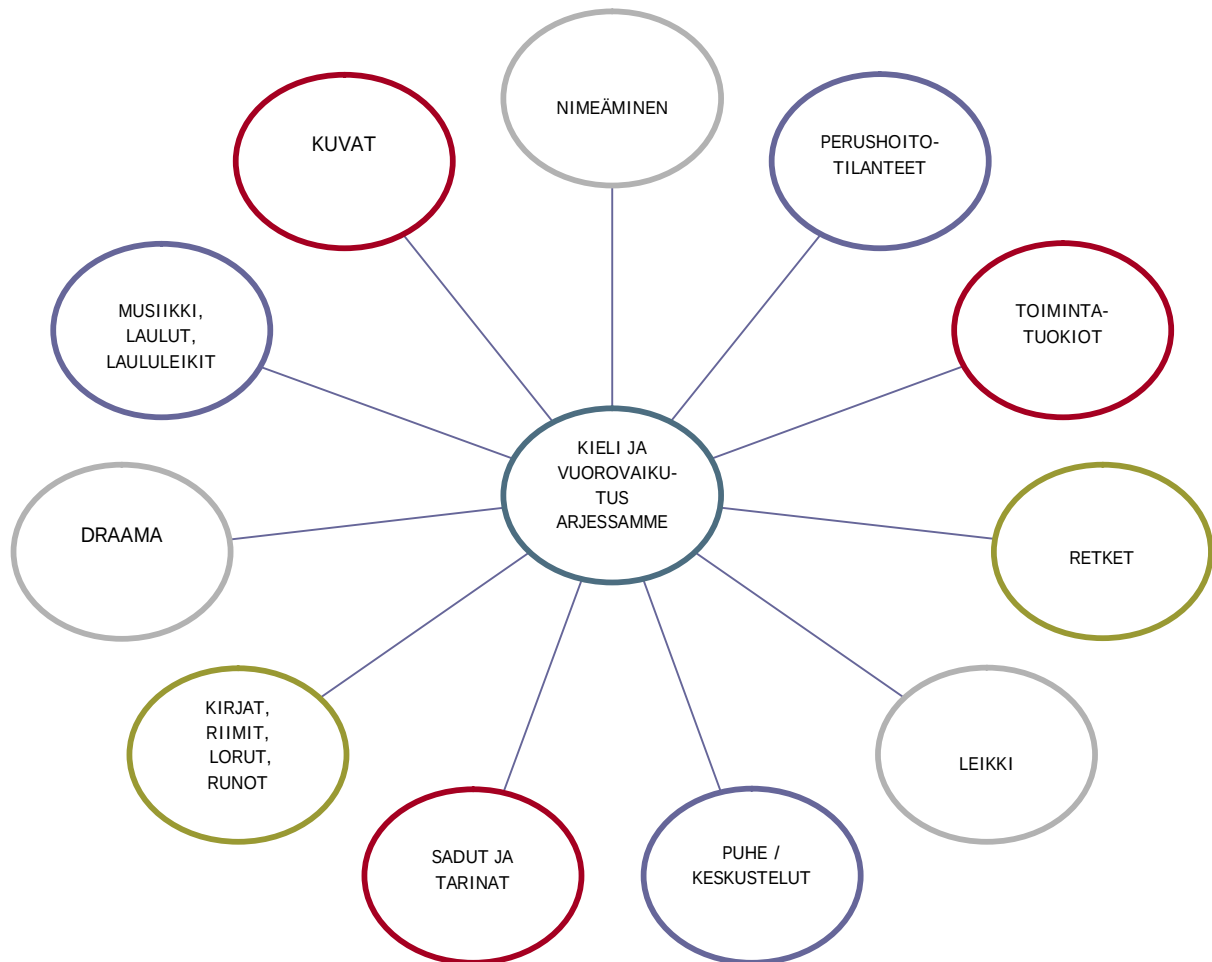
Lasten päivät päivähoidossa koostuvat ruokailuista, leikistä, ulkoilusta, pukemisesta ja rii-sumisesta, wc:ssä käymisistä sekä lepo hetkestä. Nämä tuovat lapselle turvaa ja ennakoitavuutta. Lisäksi päivään kuuluu aamupiiri, ohjattuja tuokioita ja pieniä työtehtäviä. Käytämme lasten kanssa kuvia hahmottamaan päivän kulkua. Kaikki päivän toiminnot ovat lapselle tärkeitä tasapainoisen kasvun, oppimisen ja kehityksen kannalta.

Kasvattajien kirjattujen havaintojen perusteella rakennamme toimintamme lapsille ja lapsiryhmille sopivaksi. Suunnittelussa huomioimme myös lasten ja vanhempien toiveet. Kasvattajalta edellytetään hyvää ryhmän ja lapsen tuntemista sekä kykyä muuttaa suunnitelmia. Mitä pienemmästä lapsesta on kysymys sitä enemmän päivärytmi joustaa lapsen tarpeiden mukaan.

Kiireettömän päivärytmin onnistumiseksi käytämme pienryhmiä perushoidon tilanteissa, siirtymisissä ja ohjatuissa tuokioissa. Perushoidon tilanteet, kuten esimerkiksi ulos lähteminen sujuu rauhallisemmin, kun siirrymme pukemaan ja ulos pienissä ryhmissä. Tällöin lapsella on myös aikaa, rauhaa ja tilaa harjoitella omatoimisuutta yhdessä aikuisen kanssa.

4.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Kielen ja vuorovaikutuksen tukeminen on yksi varhaiskasvatuksen tärkeimmistä tehtävistä. Kielen avulla ilmaisemme itseämme ja rakennamme suhdetta ympäröivään maailmaan. Kieli on ajattelun, tunteiden ilmaisemisen ja kommunikaation väline. Lapsen kieli kehittyy vuorovaikutuksessa toisen ihmisen kanssa. Mitä pienemmästä lapsesta on kyse, sitä enemmän ilmaisu on sanatonta.

Kaavio 1. Kieli ja vuorovaikutus arjessamme.

Kieli ja vuorovaikutus ovat vahvasti mukana arjessamme. Kiinnitämme runsaasti huomiota vuorovaikutuksen toimivuuteen, koska meillä on paljon lapsia, jotka tarvitsevat kielensä kehitykseen tukea. Arjessamme käytämme hyvää ja selkeää kieltä sekä kuvia ja tukiviittomia kommunikaation apuna. Vuorovaikutuksessa lasten kanssa rohkaisemme heitä kommunikointiin ja vuorovaikutukseen. Omalla esimerkillämme annamme lapsille mallin monipuolisesta kommunikoinnista.

4.2 Lapselle ominaiset tavat toimia

4.2.1 Mitä löydät ison kiven juurelta? – tutkimisen ilo

Lapsi on luontaisesti utelias ja oppii tutkimalla ympäröivää maailmaa eri aistein: haistamalla, maistamalla, tunnustelemalla, kuuntelemalla ja katselemalla. Mitä nuorempi lapsi on sitä enemmän hän tutkii suullaan. Vanhempi lapsi kyselee ja havainnoi. Lapsi oppii kokeilemalla, yrittämällä, erehtymällä ja oivaltamalla.

Tarjoamme lapselle turvallisen ympäristön tutkimiseen ja ihmettelyyn niin sisällä kuin ulkona. Käymme retkillä, seuraamme vuodenaikojen vaihtumista ja tutustumme erilaisiin materiaaleihin ja aistimaailmoihin. Emme rajoita liikaa lasten luontaista tapaa tutkia ympäristöään. Annamme aikaa lasten kysymyksille, pohdimme ja etsimme tietoa yhdessä. Itse kokeilemalla ja tutkimalla asiat jäävät paremmin mieleen.

Kuva 2. Jemina 5v.

Teen
saippuakuplan.
Se lentää maailman
ääriin! Ei, kivimuuriin
se törmäsikin ja pokshti!
Puhallan uuden kuplan. Se
osui perhosen siipeen ja –
halkesi. Mutta kolmas
kuplani, sen sieppasi
tuuli ja vei sen
kauas pois

Sitä kuplaa kau-
as lähden etsi-
mään.

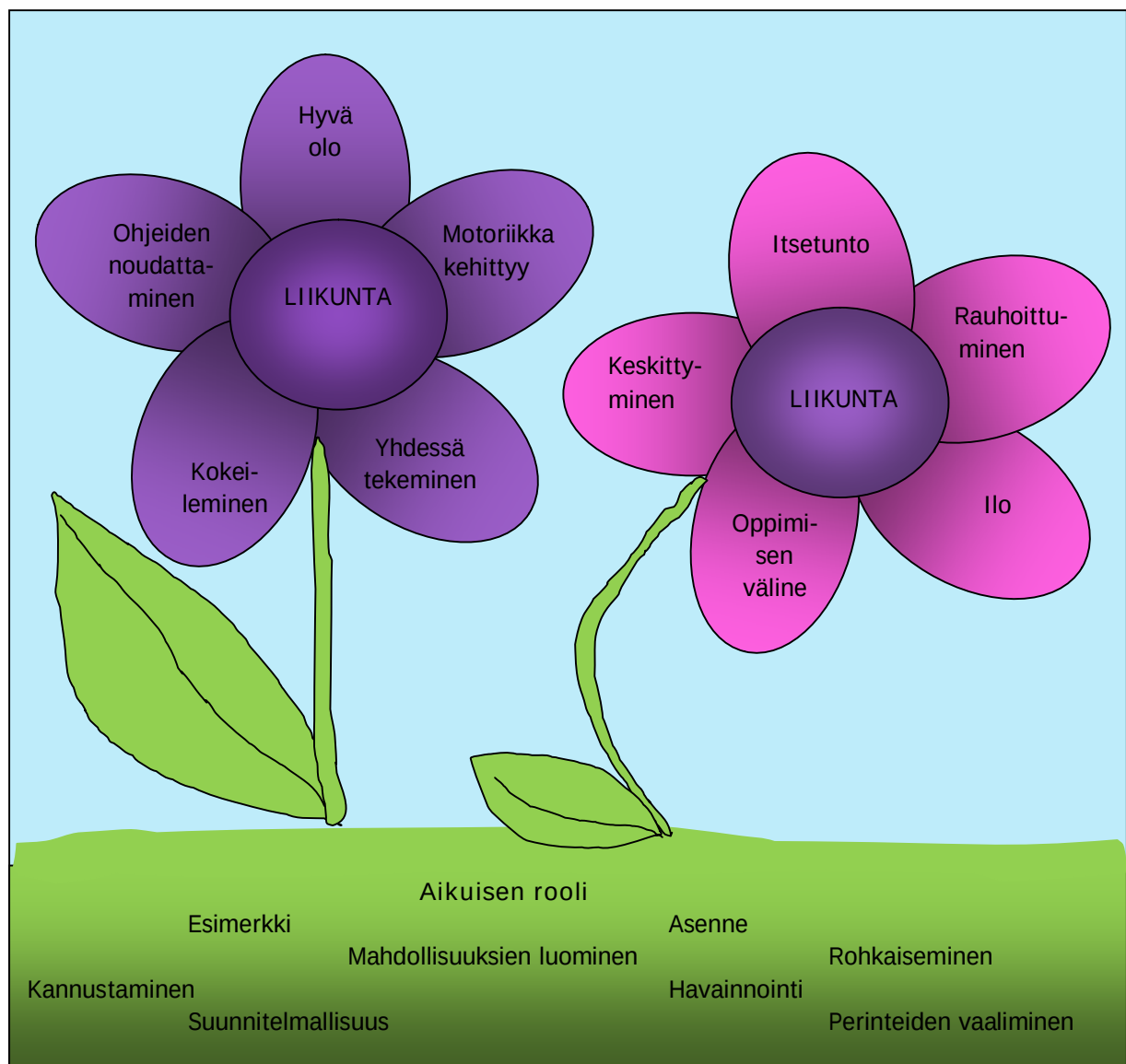
-Leena Laulajainen-

4.2.2 Hyppy tekee terää – liikunnan riemu

Liikkuminen on lapselle ominainen tapa toimia ja oppia, tutustua niin itseensä, toisiin kuin ympäristöönsä. Liikunta antaa pohjan lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle. Sen avulla lapsi harjoittelee erilaisia tunnetiloja, itsensä ilmaisua ja opettelee monenlaisia taitoja. Kasvattaja luo yhdessä lasten kanssa myönteisen asenteen liikkumiseen.

Maanantaina marssitaan,
tiistaina tanssitaan,
keskiviikkona keinutaan,
torstaina tömistellään,
perjantaina pompitaan,
lauantaina luistellaan,
sunnuntaina soudetaan.

Tarjoamme hyvät mahdollisuudet lapsille monenlaiseen liikkumiseen. Lähiympäristöstä löytyy mm. metsiä, leikkipuistoja ja urheilupuisto niin talvi- kuin kesäliikuntaan. Piholla lapset saavat kokeilla liikunnallisia rajojaan. Päiväkodin salin monipuoliset liikuntavälineet ovat käytössä päivittäin. Kannustamme ja ohjaamme lasta liikkumaan arjen eri tilanteissa.

Kaavio 2. Liikunnan merkitys lapselle ja aikuisen rooli

4.2.3 Leikitäänkö kotia? – leikin suuri maailma

Leikillä on tärkeä rooli jokaisen lapsen arjessa. Noin vuoden ikäisille leikki on aikuisen kanssa yhdessä tutkimista. Hieman isommat lapset leikkivät jo rinnakkaisleikkejä. Vähitellen lapset alkavat leikkiä yhteisleikkejä, joihin sisältyy roolileikit ja sääntöleikit.

Leikki on lapsen tapa oppia uusia asioita.

Kaavio 3. Leikin merkitys.

Lapsen täytyy tuntea olonsa turvalliseksi voidakseen leikkiä. Pienet leikkiryhmät, rauhallinen leikkitilanne ja aikuisen osallisuus ovat hyvän leikin edellytyksiä. Jakaannumme pieniin ryhmiin leikkimään. Käytämme leikkikarttoja sekä leikinvalintakortteja, jotka auttavat lasta valitsemaan leikin ja leikkikaverin aikuisen ohjauksessa tai omatoimisesti.

Kasvattajalla on tärkeä rooli leikin ohjaamisessa ja rauhallisen leikkitilanteen luomisessa. Huolehdimme, että lapsilla on riittävästi aikaa ja tilaa leikkiä. Kehitämme lasten leikkiä osallistumalla leikkiin sanallisesti ohjaamalla, antamalla ideoita tai leikkimällä mukana. Lapset saavat aineksia leikkeihin retkistä, saduista ja arjen tapahtumista. Vastuullamme on huolehtia, että leikit onnistuvat ja lapsella on mahdollisuus leikkitovereihin. Kasvattajan tehtäviin kuuluu myös huolehtia turvallisesta ja innostavasta leikkiympäristöstä. Muokkaamme leikkiympäristöä lasten kiinnostusten mukaan.

4.2.4 Värien loisketta, tarinoiden huisketta, rytmien rytinää – luovuutta etsimässä

Valkoinen paperi edessä,
kippo ja sivellin vedessä.
Tästä alkaa satumatka.
Suti kuiskii: jatka, jatka.

Unohdan hetkeksi kaiken muun,
vaellan metsään lumottuun.
Värit, sivellin minua vie.
Kauaksi vaellan, minne lie.

En tahdo kuvasta lähteä,
vielä värittelen tähteä.

-Sirpa Hänninen-

Kuva 3. Leevi 6v.

Taiteen avulla lapsi voi ilmaista itseään, saada hyvän olon, rikastuttaa ja käyttää mielikuvitustaan. Lapset saavat piirtää, maalata, tanssia, soittaa, laulaa, askarrella, esiintyä, kuunnella ja kertoa tarinoita. Nämä kaikki kehittävät lasten motorisia, sosiaalisia ja empatiataitoja.

Kasvattajan rooli on ohjata ja antaa lapselle mahdollisuus toteuttaa myös omia näkemyksiään. Annamme tilaa, aikaa ja rauhaa tutustua eri taiteen alueisiin. Rohkaisemme ja kannustamme lasta kokeilemaan uusia asioita. Tärkeää on että lapsi iloitsee ja saa kokemuksia. Lapset nauttivat taiteen kokemisesta ja ilmaisemisesta yhdessä taiteesta innostuvan ja iloitsevan kasvattajan kanssa.

5 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

5.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Tuen tarvetta voi olla,
vaikka lapsi juoksee nurmikolla.
Tärkeää on tehdä havaintoja,
yhdessä vanhempien kanssa tarkastella.

Luo pohjaksi kokonaiskuva lapsesta
vahvuuksista ja innostavista asioista.
Voit joskus asiantuntijaa tarvita,
mutta seuraavista ilman lausuntoa aloita:

tempurata pomppien,
saksilla kädestä pitäen,
tukiviittomat auttaa pientä puhujaa,
lorut s:n ja r:n harjoittelijaa.
Keskittyminen on oikea ässä,
muistathan käydä välillä leikkimässä.

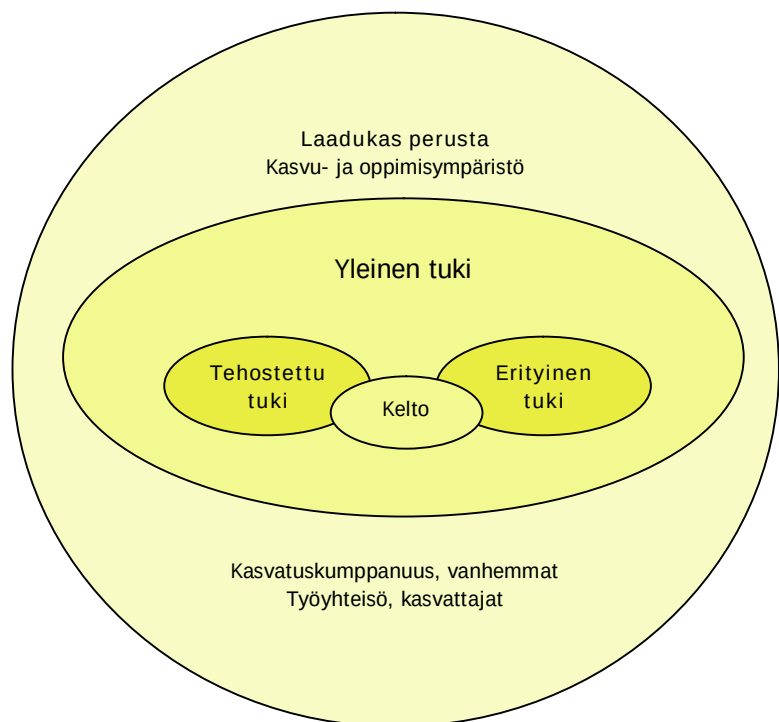
Voi tarkastella myös kehoa,
piirtäen, käyttäen varjoa tai narua.

Mitä onkaan tässä tavoitteena?
Ettei tuen tarve ole kasautuneena.
Muista myös ennaltaehkäisy,
ettei tuen tarve pitkity.
Ryhmässä lasta tuetaan
ryhmän jäsenenä toimimaan,
ympäristöä mukautetaan
ja arkista elementtejä vahvistetaan.

Mihin tässä pyritään?
Lapselle mahdollisimman pitkälle tuki järjestämään
varhaiskasvatuksen palveluiden parissa,
tärkeä osa on vanhempien tuessa.

- Eleonora Printz -

Kaikkien lasten kasvun ja kehityksen pohjana on laadukas varhaiskasvatus. Kasvun ja oppimisen tuella pyritään lapsen kokonaisvaltaisen kehittymisen tukemiseen sekä oppimisvaikeuksien ennalta ehkäisemiseen. Lapsen kasvun ja oppimisen tukeminen varhaiskasvatuksessa jaotellaan kasvun ja oppimisen tuen yleiseksi, tehostetuksi tai erityiseksi tueksi.

Kaavio 4. Kasvun ja oppimisen tuki varhaiskasvatuksessa.

Kaikki lapset ovat tasavertaisia huolimatta tarvitsemastaan tuesta. Jokaisella lapsella on persoonallisuutensa, vahvuutensa ja oppimistyylinsä, joiden pohjalta suunnitellaan tarvittavat tukimuodot. Tavoitteena on luoda eheä kasvun ja oppimisen polku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen.

Kasvu- ja oppimisympäristö muokkautuu ryhmässä olevien lasten tarpeiden mukaan. Lapsille tutut, ammattitaitoiset ja motivoituneet kasvattajat luovat turvallisen pohjan leikille, oppimiselle ja tuelle. Tuki suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä vanhempien ja eri yhteistyötahojen kanssa. Käytämme lasten kasvun ja oppimisen tukena muun muassa päivä- ja viikkojärjestystä, pienryhmätoimintaa, kuvia kommunikoinnin apuna.

5.2 Monikulttuurisuus sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Päivähoitoyksikkömme sijaitsee alueella, jossa asuu paljon eri kulttuuritaustaisia perheitä. Monikielisten ja –kulttuuristen perheiden kanssa tehtävä yhteistyö on osa arkipäiväämme. Erilaiset kulttuuritaustat mahdollistavat luontevan tavan oppia toisiltamme.

Kaikki lapset ovat samanarvoisia kielestä tai kulttuurista riippumatta. Jokaisella on oikeus kasvaa oman kulttuuripiirinsä ja suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi. Oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttäminen on tärkeää lapsen identiteetin rakentumiselle sekä kaksikielisyyden kehittymiselle. Vastuu lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on ensisijaisesti perheellä.

Aloituskeskustelussa ja varhaiskasvatussuunnitelmassa sovimme yhdessä vanhempien kanssa lapsen äidinkielen, kulttuurin ja suomen kielen tukemisesta. Keskusteluissa tuomme esille suomalaisen varhaiskasvatuksen tavoitteita, periaatteita ja arjen käytäntöjä. Käytämme tulkkipalvelua tarpeiden mukaan.

Kielen omaksumiseen ja käyttämiseen lapsi tarvitsee suunnitelmallista Suomi toisena kielenä (S2) –opetusta, jota arvioidaan säännöllisesti. Tuemme lapsen suomen kielen oppimista kaikissa arjen tilanteissa. Lapsi oppii kieltä vuorovaikutuksessa toisten lasten ja kas-

vattajien kanssa. Lapsen suomen kielen edistymistä tukevia toimintatapoja yksikössämme ovat pienryhmätoiminta, kielikerhot, kuvien ja tukiviittomien käyttö. Kaikissa varhaiskasvatuksen hoito-, kasvatus- ja opetustilanteissa käytämme selkeää ja tarkkaa puhetta.

Lapsen aloittaessa päivähoidossa keskustelemme vanhempien kanssa uskontokasvatuksesta. Päävastuu uskontokasvatuksesta on perheellä ja me tuemme perheen vakaumusta. Arjessa keskustelemme esiin nousseista uskonnollisista asioista. Toiminnassamme huomioimme vuodenkierron mukaan juhlapyyhiä ja perinteitä. Teemme yhteistyötä Hakunilan seurakunnan kanssa ja osallistumme muun muassa juhlapyhien kirkkohetkiin. Lasten kanssa keskustellaan päivittäin siitä, mikä on oikein ja väärin, hyvää ja pahaa, totta ja valhetta, toisten kunnioittamisesta sekä hyvistä tavoista.

5.3 Ympäristö- ja mediakasvatus

Ympäristökasvatuksen yksi tärkeimmistä tavoitteista on myönteisen luontosuhteen rakentuminen. Päivähoitoyksikkömme elinympäristö tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia luontosuhteen kehittymiseen. Pihapiirimme sekä retket lähimaastoon mahdollistavat luonnon ihmeiden pohtimisen ja tutkimisen sekä leikkimisen. Elämykselliset ja omin aistein saadut kokemukset luonnossa luovat pohjan luontosuhteen rakentumiselle. Tavoitteena on, että luonnosta tulee lapselle tuttu ja turvallinen paikka, jossa lapsella on mukava olla ja josta hän haluaa pitää huolta.

Ympäristökasvatuksessa ohjaamme lasta vastuullisuuteen ja ympäristöä säästävään toimintaan. Päivähoitoyksikössämme muun muassa kierrätämme paperia, kartonkia ja lajittelemme biojätteet erikseen. Korostamme energian säästöä arjen pienissä asioissa sekä huomiomme kestävä kehityksen periaatteet esimerkiksi hankinnoissamme.

Medialla on merkittävä rooli lasten jokapäiväisessä elämässä. Mediakasvatuksen lähtökohdina ovat lasten omat kokemukset. Keskustelemalla lasten omista kokemuksista lapsiryhmässä pyrimme ohjaamaan lapsia kriittiseen medialukutaitoon ja turvalliseen ja tarkoituksenmukaiseen mediankäyttöön. Keskustelemme myös vanhempien kanssa erilaisista mediankäyttötavoista. Päiväkodin 3-6-vuotiaiden ryhmissä on lasten käyttöön tarkoitettut tietokoneet, joissa on ekapelejä.

5.4 Esiopetus ja valmistava opetus

Esiopetus on kokonaisvaltaista, päivittäiseen toimintaan liittyvää. Esiopetus koostuu eri sisältöalueista, joita opetetaan eheytetysti kokonaisopetuksen periaatteiden mukaisesti. Lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista tuetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Varhaiskasvatus, siihen kuuluva esiopetus ja perusopetus muodostavat kasvatuksellisen ja opetuksellisen jatkumon.

Esiopetusryhmän opettajilla on käytössä Esiopetusikäisen lapsen havainnointi –lomake, johon kootaan havainnot ryhmän lapsista. Lomake on opettajan työväline, johon tehdään muistiinpanoja lapsen kielellisistä, matemaattisista, sosiaalisista ja motorisista taidoista sekä työskentelytavoista. Kaikki esiopetusikäiset tekevät itsearviointin syksyisin ja keväisin värittämällä Eskarilentokoneen. Lisäksi lapselle laaditaan vanhempien kanssa Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (LEOPS).

Esiopetusta järjestetään päiväkodissamme kahdessa 3-6-vuotiaiden ryhmässä, Mintuissa ja Muskoteissa. Lapset saavat yhden vuoden ajan maksutonta esiopetusta ennen oppivelvollisuuden alkua neljä tuntia päivässä. Päivittäinen esiopetusaika on päiväkodissamme 8.30-12.30. Noudatamme esiopetuksessa opetuslautakunnan määrittelemiä työ- ja loma-aikoja.

Tarvittaessa järjestämme valmistavaa opetusta niille maahanmuuttajataustaisille lapsille, jotka tarvitsevat lisätukea suomen kielessä esiopetusvuoden aikana. Päiväkodissamme valmistavan opetuksen lapset ovat esiopetusryhmässä ja saavat valmistavaa opetusta viisi tuntia päivässä. Pääpaino opetuksessa on suomen kielen oppimisessa ja kotoutumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan. Tavoitteena on antaa lapselle tarvittavat valmiudet perusopetukseen siirtymistä varten.

6 Työyhteisön rakenteet ja arviointi

Moniammatillisessa työyhteisössämme korostuu yhteinen vastuu lapsista ja lapsiryhmästä. Huolehdimme yhdessä lasten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta. Vastaamme toiminnan suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Yksikkömme henkilökunta on sitoutunut toimintasuunnitelmaan, sovituista asioista pidetään kiinni ja sovitut työt hoidetaan ammatillisesti.

Erilaisissa palavereissa tarkastelemme toimintaa, yhteistyötä, ilmapiiriä sekä tavoitteiden ja varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista. Toimintakauden alussa pidämme työyhteisömme kehittämispäivän, jossa tarkistamme yksikkömme tavoitteita ja luomme suunnitelmia tulevalle kaudelle. Jokainen tiimi tekee ryhmäkohtaisen toimintasuunnitelman, pohtii ryhmänsä keskeisiä tavoitteita sekä päivittää tiimisopimuksen. Lisäksi kahden viikon välein meillä kokoontuu edustuksellinen tiimi (e-tiimi), johon osallistuu edustaja jokaisesta tiimistä. Johtajamme valmistelee e-tiimiin esityslistan ja toimii tiimissä puheenjohtajana. Ryhmien henkilökunta kokoontuu viikoittain tiimipalavereihin, joissa tehdään suunnitelmia, mietitään ryhmän työtapoja ja arvioidaan toimintaa.

Kaiken toimintamme kehittämisen pohjana on arviointi. Päivittäin arvioimme omia työtapojamme ja vuosittain käymme kehityskeskustelun esimiehemme kanssa. Ryhmäkohtaisissa arviointipalavereissa puolivuosittain arvioimme kirjallisesti ja keskustelemalla tiimin pedagogista toimintaa. Kaupungin asiakaspalautekyselyillä ja ryhmien omilla palautekyselyillä saamme vanhemmilta tärkeää tietoa heidän näkemyksistään hoidon, kasvatuksen ja opetuksen toteutumisesta. Lapsilta saamme suoraa palautetta päivittäin.

7 Yhteistyökumppanit ja hyvinvointityö

Laadukas varhaiskasvatus edellyttää eri tahojen yhteistyötä. Kaikkien lasten asioissa teemme yhteistyötä muun muassa lastenneuvolan ja koulun kanssa. Lisäksi teemme yhteistyötä muiden tahojen kanssa lasten ja perheiden tarpeiden mukaan. Hyödynnämme lähialueen tarjoamia kulttuuri- ja liikunta mahdollisuuksia. Hakunilan keskustassa nuorisotilalla on teatteriesityksiä, kirjastolla satuhetkiä. Luontoretkemme suuntautuvat Sotungin alu-

eelle, joka tarjoaa loistavat mahdollisuudet sekä liikuntaan että luontoon tutustumiseen.

Hyvinvointityössä (hyry) on tärkeää sekä lasten, vanhempien että koko kasvattajayhteisön hyvinvointi. Hyvinvointityötä teemme yksilö-, ryhmä- ja yhteisötasolla. Yksilö- ja ryhmätasoa toteuttaa kasvattajatiimi/ryhmän aikuiset. Yhteisötasoa toteuttaa koko työyksikkö. Säännöllisesti kokoontuvassa e-tiimissä jokaisella on mahdollisuus nostaa esille hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä.

Oppilashuolto on osa hyvinvointityötä. Oppilashuoltotyöryhmän muodostavat esikouluryhmän lastentarhanopettajat, erityislastentarhanopettaja, yksikön johtaja ja konsultoiva erityislastentarhanopettaja. Oppilashuoltotyöryhmä huolehtii lasten tuen tarpeesta esiopetuksessa ja päivähoidossa. Tarkoituksena on turvata eheä oppimispolku esiopetuksen ja koulun välillä. Oppilashuoltotyötämme ohjaa luottamuksellisuus ja yhteistyö vanhempien kanssa.

8 Lopuksi

Taloja korkeita mä siellä näin
monta kerrosta päällekkäin.
Ikkunoita oli kaksisataa,
joista kaikista ulos voi kurkistaa.
Vieressä oli kauppa uusi,
jonka ovet aukeavat kello kuusi.
Oli kirjasto täynnä kirjoja
ja koulun pihalla leikki lapsia.
Päiväkodinkin tutun siellä näin
ja kaikki mun kivat ystäväin.
-T.K.-

Kuva 4. Tomi 5v.

Vantaa

Sivistystoimi
Kannuskujan varhaiskasvatuksen toimintayksikkö
Kannuskuja 5, 01200 Vantaa
Puh: 09-83930242